

**Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων
για το νομοσχέδιο «Ο περί του Καθορισμού Ειδικών Μέτρων για Μείωση των
Ατμοσφαιρικών Ρύπων και Αερίων του Θερμοκηπίου που Προέρχονται από τις
Οδικές Μεταφορές Νόμος του 2023»**

Παρόντες:

Μαρίνος Μουσιούππας, πρόεδρος	Γιαννάκης Γαβριήλ
Κώστας Κώστα	Βαλεντίνος Φακοντής
Φωτεινή Τσιρίδου	Χρύσανθος Σαββίδης
Δημήτρης Δημητρίου	Σταύρος Παπαδούρης
Πρόδρομος Αλαμπρίτης	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε δέκα συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα μεταξύ 23^{ης} Μαρτίου και 5^{ης} Οκτωβρίου 2023. Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της επιτροπής κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιόν της εκπρόσωποι του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, του Τμήματος Οδικών Μεταφορών του ίδιου υπουργείου, του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, της Αστυνομίας Κύπρου, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, καθώς και η Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, εκπρόσωποι του δήμου Λευκωσίας, της Ένωσης Δήμων Κύπρου, της Ένωσης Κοινοτήτων Κύπρου, του ΕΤΕΚ, των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ, ΚΕΒΕ και ΠΟΒΕΚ, του Συνδέσμου Εισαγωγέων Μηχανοκίνητων και Ηλεκτρικών Οχημάτων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Εμπορίας Αυτοκινήτων, του Παγκύπριου Συνδέσμου Επαγγελματιών Σχολών Οδηγών (ΠΑΣΕΣΟ) και του Συλλόγου Συγκοινωνιολόγων Κύπρου. Ο Κυπριακός Σύνδεσμος Καταναλωτών και η Παγκύπρια Ένωση Καταναλωτών και Ποιότητας Ζωής, παρ' όλο που

κλήθηκαν, δεν εκπροσωπήθηκαν ενώπιον της επιτροπής.

Στο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου ενώπιον της επιτροπής, παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Χρίστος Ορφανίδης και Ηλίας Μυριάνθους.

Σκοπός του προτεινόμενου νόμου είναι η θέσπιση θεσμικού πλαισίου, ώστε να παρασχεθεί στον αρμόδιο υπουργό η δυνατότητα λήψης μέτρων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τη μείωση των εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων με κριτήριο τη μείωση των εκπομπών και των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που προέρχονται από τις οδικές μεταφορές.

Ειδικότερα, με το νομοσχέδιο, ως αυτό αρχικά κατατέθηκε στη Βουλή, προτείνονται ρυθμίσεις για την παραχώρηση δυνατότητας στον Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού λάβει υπόψη τις απόψεις της αρμόδιας για την ποιότητα του ατμοσφαιρικού αέρα τεχνικής επιτροπής και της αρχής τοπικής διοίκησης, να εκδίδει διατάγματα που αφορούν μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Τον καθορισμό περιοχών ή οδών με χαμηλές ή μηδενικές εκπομπές.
2. Την απαγόρευση διακίνησης οχημάτων καθορισμένων κατηγοριών με τη θέσπιση γεωγραφικών ή/και χρονικών περιορισμών στη βάση της έκτασης της ρύπανσης που προκαλεί το όχημα στην ατμόσφαιρα.
3. Τον καθορισμό ημερομηνίας πέραν της οποίας δεν θα επιτρέπεται η εγγραφή οχημάτων καθορισμένων κατηγοριών στη βάση της έκτασης της ρύπανσης που προκαλεί το όχημα στην ατμόσφαιρα.
4. Την επιβολή χρέωσης για τη διακίνηση οχημάτων σε συγκεκριμένες περιοχές ή οδούς ανάλογα με την έκταση της ρύπανσης που προκαλεί το όχημα στην ατμόσφαιρα.

Σημειώνεται ότι από τους περιορισμούς αυτούς εξαιρούνται δημόσιες κοινωφελείς υπηρεσίες, ενώ παράλληλα προβλέπεται η παραχώρηση κινήτρων και αντισταθμιστικών

μέτρων σε κατοίκους και σε εργαζομένους των επηρεαζόμενων περιοχών.

Παράλληλα, ο έλεγχος της εφαρμογής του προτεινόμενου νόμου ανατίθεται στην Αστυνομία, στους επόπτες των οδικών μεταφορών, στους δημοτικούς τροχονόμους και σε εργοδοτούμενους της οικείας αρχής τοπικής διοίκησης, εφόσον οι τελευταίοι οριστούν ειδικά για τον σκοπό αυτό από τον αρμόδιο υπουργό. Συναφώς, το νομοσχέδιο περιλαμβάνει και επιπρόσθετες πρόνοιες, που αφορούν στην παραχώρηση συγκεκριμένων εξουσιών στα πιο πάνω πρόσωπα, στις υποχρεώσεις των οδηγών και άλλων προσώπων που διέρχονται ή βρίσκονται στις επηρεαζόμενες περιοχές και στις ποινές που δύναται να επιβληθούν στους παρανομούντες. Τέλος, παρέχεται η δυνατότητα εξώδικης ρύθμισης των αδικημάτων, καθώς και η δυνατότητα καταγραφής των παραβάσεων μέσω συσκευών φωτοεπισήμανσης.

Ο τότε αναπληρωτής γενικός διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων επισήμανε τη σημαντική επίδραση των οδικών μεταφορών στις εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων και στις επιπτώσεις των ρύπων αυτών στην ανθρώπινη υγεία και ποιότητα ζωής. Επιπροσθέτως, ενημέρωσε την επιτροπή ότι, ως απόρροια των πιο πάνω, το κράτος εκπόνησε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τη Βελτίωση της Ποιότητας του Αέρα στην Κύπρο, που στοχεύει στη μείωση των ατμοσφαιρικών ρύπων και των αερίων του θερμοκηπίου, σημαντικό μέρος των οποίων προέρχεται από τις οδικές μεταφορές. Πέραν αυτού, όπως σημείωσε ο ίδιος, οι ευρωπαϊκές υποχρεώσεις της χώρας σε ό,τι αφορά στα περιβαλλοντικά ζητήματα απαιτούν τη δραστική μείωση των εκπομπών αυτών. Τέλος, σύμφωνα με τον ίδιο, το νομοσχέδιο ετοιμάστηκε με σκοπό την επίτευξη των πιο πάνω στόχων και αποτελεί την αναγκαία νομική βάση για τη λήψη μέτρων που αποσκοπούν στη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τις εκπομπές που προέρχονται από τις οδικές μεταφορές.

Η εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Ενέργειας του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και

Βιομηχανίας συμφώνησε εν γένει με τις προτεινόμενες πρόνοιες. Ωστόσο, προσέθεσε, θα ήταν θεμιτό όπως ο προτεινόμενος νόμος περιλαμβάνει ρυθμίσεις βοηθητικές προς τις προσπάθειες του υπουργείου που εκπροσωπεί σε ό,τι αφορά στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας στον τομέα των μεταφορών.

Ο εκπρόσωπος του Συνδέσμου Εισαγωγέων Μηχανοκίνητων και Ηλεκτρικών Οχημάτων εξέφρασε ανησυχία αναφορικά με τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης για τον καθορισμό ημερομηνίας πέραν της οποίας δεν θα επιτρέπεται η εγγραφή οχημάτων που δεν πληρούν τις προδιαγραφές αντιρρυπαντικής τεχνολογίας ή και τα όρια εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, υποστηρίζοντας ότι το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται από το κοινοτικό νομικό πλαίσιο. Περαιτέρω, κατέθεσε γραπτώς ορισμένες εισηγήσεις επί των προτεινόμενων διατάξεων, όπως ο καθορισμός ορίων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας για υπηρεσιακά οχήματα των τοπικών αρχών διοίκησης και για οχήματα που εκτελούν δημόσιες μεταφορές.

Ο εκπρόσωπος του Συλλόγου Συγκοινωνιολόγων Κύπρου διαφώνησε με ορισμένες από τις προτεινόμενες εξαιρέσεις εφαρμογής συγκεκριμένων προνοιών του νομοσχεδίου. Ειδικότερα, υποστήριξε ότι οι εργαζόμενοι στις περιοχές ή οδούς χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών δεν πρέπει να εξαιρούνται από τις διατάξεις του προτεινόμενου νόμου, παρά μόνο για συγκεκριμένη μεταβατική περίοδο. Επίσης, υποστήριξε ότι οι κρατικές υπηρεσίες και οι τοπικές αρχές πρέπει να έχουν τις ίδιες υποχρεώσεις έναντι των προτεινόμενων νομοθετικών διατάξεων όπως το σύνολο των πολιτών.

Υπό το φως των πιο πάνω παρατηρήσεων, την επιτροπή απασχόλησαν μεταξύ άλλων:

1. η συμπλήρωση του απαραίτητου νομοθετικού πλαισίου που αφορά στο υπό εξέταση θέμα με την κατάθεση των απορρέοντων από τον προτεινόμενο νόμο κανονισμών, αλλά και των τροποποιήσεων άλλων συναφών νομοθεσιών,

2. η παραχώρηση κινήτρων στους κατοίκους και στους εργαζομένους των επηρεαζόμενων περιοχών, ώστε να αποκτήσουν οχήματα συμβατά με το υπό αναφορά νομοσχέδιο και
3. η παραχώρηση διευκολύνσεων στους κατοίκους των πιο πάνω περιοχών μέχρις ότου η απόκτηση των εν λόγω οχημάτων καταστεί εφικτή.

Το αρμόδιο υπουργείο, λαμβάνοντας υπόψη τους πιο πάνω προβληματισμούς των μελών της επιτροπής, επανεξέτασε το νομοσχέδιο και, σε συνεργασία με τη Νομική Υπηρεσία, κατέθεσε αναθεωρημένο κείμενο, επιφέροντας σε αυτό επιμέρους τροποποιήσεις που αφορούν:

1. τη διεύρυνση της εξουσίας του Υπουργού Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, ώστε να λαμβάνει περαιτέρω μέτρα που αποσκοπούν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και των εκπομπών αερίων ρύπων, όπως είναι η ρύθμιση του ορίου ταχύτητας και η δυνατότητα στάθμευσης σε περιοχές χαμηλών εκπομπών ρύπων και
2. τη δυνατότητα διέλευσης οχημάτων υπηρεσιών κοινωφελούς αποστολής διαμέσου οδών και περιοχών χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών ρύπων, χωρίς την προηγούμενη εξασφάλιση έγκρισης, όταν οι αναγκαίες εργασίες κρίνονται ως επείγουσας φύσεως.

Επιπρόσθετα με τα πιο πάνω, η επιτροπή έκρινε σκόπιμο όπως επιφέρει στο κείμενο του νομοσχεδίου τροποποιήσεις με σκοπό τη διασαφήνιση ορισμένων προνοιών του και τη βελτίωσή του από νομοτεχνικής απόψεως.

Ακολουθώς, η επιτροπή, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, αποφάσισε να προωθήσει το νομοσχέδιο ως διαμορφώθηκε με βάση τα πιο πάνω στην ολομέλεια της Βουλής για συζήτηση και λήψη τελικής απόφασης.

Ωστόσο, η υλοποίηση της πιο πάνω απόφασης ανεστάλη, επειδή η Επίτροπος

Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με επιστολή της ημερομηνίας 21^{ης} Ιουνίου 2023, ενημέρωσε την επιτροπή ότι οι προτεινόμενες πρόνοιες παραβιάζουν τον ευρωπαϊκό κανονισμό που αφορά στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και έτσι ο τότε Αναπληρωτής Γενικός Διευθυντής του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων κάλεσε την επιτροπή, με επιστολή του ημερομηνίας 26 Ιουνίου 2023, όπως αναβάλει την προώθηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια της Βουλής σε μεταγενέστερη συνεδρία της, ώστε να προηγηθεί διαβούλευση επί των παρατηρήσεων της επιτροπής.

Ακολουθώντας, το αρμόδιο υπουργείο, με επιστολή του γενικού διευθυντή, ημερομηνίας 15 Σεπτεμβρίου 2023, κατέθεσε στην επιτροπή δεύτερο αναθεωρημένο κείμενο νομοσχεδίου, το οποίο, ως αναφέρεται στην επιστολή, ετοιμάστηκε ύστερα από διαβούλευση του εκπροσώπου του αρμόδιου υπουργείου με το Γραφείο της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας. Συναφώς, η επιτροπή συνέχισε, παρουσία εκπροσώπων του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας και του Γραφείου της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, την κατά άρθρον συζήτηση του νομοσχεδίου επί του δεύτερου αναθεωρημένου κειμένου αυτού.

Στο στάδιο της εξέτασης του κειμένου του νομοσχεδίου, ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων παρουσίασε στην επιτροπή τις τροποποιήσεις που συμπεριλήφθησαν σε αυτό και αφορούν το λεκτικό των διατάξεών του, κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι η δευτερογενής νομοθεσία, που δυνατό να εκδοθεί δυνάμει των προτεινόμενων διατάξεων για την καταγραφή παραβάσεων μέσω συσκευών φωτοεπισήμανσης, θα λαμβάνει δεόντως υπόψη την κείμενη ημεδαπή και ευρωπαϊκή νομοθεσία σε ό,τι αφορά στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και συναφώς οι υπό αναφορά κανονιστικές διοικητικές πράξεις θα εκδίδονται

ύστερα από διαβούλευση με το Γραφείο της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

17 Οκτωβρίου 2023

Αρ. Φακ.: 23.01.064.025-2023

GA/NK/ΕΛ.Π/ΡΠ